

TAT tegevuste detailne kirjeldus perioodil 01.01.2026–31.12.2026

2.1.2. Vanemlike oskuste arendamine ja vanemluse toetamine

2026. aastal jätkuvad vanemlike oskuste arendamiseks ja toetamiseks tegevused, mis on eelnevatel aastatel alustatud. Jätkuvad 2025. aastal alanud väikelaste vanematele suunatud vanemlusprogrammi TripleP Eestile kohandamine ja piloteerimine, sh väljaõpe, õppematerjalide loomine, piloteerimise läbiviimine ja hindamine, lisaks teavitustegevused. Jätkub 2025. aastal alanud seni vähem kaetud sihtrühmale 8–12 aastaste laste vanematele suunatud vanemlusprogrammi Invest in Play Eestile kohandamine ja piloteerimine, sh väljaõpe, õppematerjalide loomine, piloteerimise läbiviimine ja hindamine, lisaks teavitustegevused.

Jätkub 2025. aastal alustatud uuring ja lühisekkumise väljatöötamiseks alanud tegevus lapsevanemate toetamiseks läbi huvihariduse. Lisaks jätkub 2025. aastal alanud lapsevanematele sünnitusjärgse tugisüsteemi analüüsimine ning selle põhjal rakendusmudeli väljatöötamine. Samuti jätkub 2025. aastal alanud tegevus sihtgrupi vajadustele vastavate materjalide loomiseks. Tegevus katab nii teavitustegevustega seonduvate materjalide loomist, sh tarkvanem.ee veebi sisu ning õppematerjalide loomist vanematele.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: spetsialistid, tulevased programmi rakendajad, lapsevanemad

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Väikelaste vanematele vanemlusprogrammi Triple P arendamine ja piloteerimine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	Vanemlusprogrammi Invest in Play arendamine ja piloteerimine (seni vähem kaetud sihtrühmadele sh 8–12a laste vanematele)	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
3	Huvihariduses uuringu läbi viimine ning sellele tuginedes lühisekkumise välja töötamine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
4.	Sünnitusjärge toe pakkumine vanematele	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
5.	Teabe- ja õppematerjalide väljatöötamine	2025–2027	01.01.2026–31.12.2026

Sündimuse toetamise ning lastega perede vaesuse vähendamise analüüs

Koostöös ekspertidega analüüsitakse sündimust mõjutavaid probleemkohti ning töötatakse välja lahendusi laste saamise ja kasvatamise toetamiseks, lastega perede vaesuse vähendamiseks ja toetava keskkonna loomiseks, mis soodustab positiivset vanemlust.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium.

Sihtrühm: lapsevanemad, poliitikakujundajad, laiem avalikkus.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Kohtumiste korraldamine ekspertide jm oluliste spetsialistidega	2026	01.01.2026–31.12.2026
2.	Sisu tellimine ekspertidelt, sh retsensioon	2026	01.01.2026–31.12.2026
3.	Kommunikatsioonitegevused	2026	01.01.2026–31.12.2026

Ennetusvaldkonnaga seotud arendustegevused

2026. aastal alustatakse lastekaitse valdkonna ennetussüsteemi uurimisega, et saada ülevaade KOVi tasandil läbi viidavatest ennetustegevustest ning toetada ennetusega seotud seadusesätete sisustamist ja vajalike muudatuste elluviimist, arvestades ka rahvusvahelist kogemust. Paralleelselt korraldatakse Euroopa ennetusõppekaval põhinevat koolitust lastega töötavatele spetsialistidele, et tõsta nende teadmisi ja oskuseid ennetustöö planeerimisel ja läbiviimisel.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet

Tegevuse sihtrühm: lastega ja laste heaks töötavad spetsialistid, lapsed ja pered

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Laste heaolu ennetussüsteemi arendused	2026–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	EUCP koolitus	2026	01.01.2026–31.12.2026

Laste riskikäitumise ennetamine (VEPA)

VEPA on tulemuslik ennetustegevus, mis aitab ennetada laste ja noorte riskikäitumist ning toetada laste vaimset tervist. VEPA elluviimisesse on kaasatud nii linna- kui maakoolid üle Eesti.

Õpetajad osalevad VEPA metoodika väljaõppes kontaktkoolitusel või iseseisvalt läbitaval e-kursusel. Väljaõppeaasta jooksul toetab VEPA-õpetajat VEPA-mentor, kes aitab õpetajal kohandada metoodikat vastavalt laste vajadustele, märgata õnnestumisi ja planeerida järgnevaid samme. Mentorid juhendavad ja viivad läbi hindamistegevusi koolis kohapeal ja vajadusel nõustavad-juhendavad e-vahendite abil.

VEPA metoodikat arendatakse vastavalt vajadusele (tagasiside ja uuringute põhjal), sealhulgas töötatakse välja, hangitakse, kohandatakse, tõlgitakse ja täiendatakse materjale, juhendeid ja hindamisinstrumente, vajaduse korral tellitakse eksperdiarvamusi, arendatakse või kohandatakse koolitusi vastavalt olukorrale, suurendatakse koolitajate pädevust (sh koosolekud ja täiendkoolitused). VEPA metoodika koolitajatele ja mentoritele korraldatakse väljaõpe ja täiendkoolitused (sh nõustamised, kovisioonid), et suurendada koolitajate ja mentorite pädevust ja parandada töö kvaliteeti ning tagada piisav regionaalset aspekti arvestav

mentorite hulk.

VEPA metoodikaga liituvate koolide õpetajatele, tugipersonalile ja juhtkonnale korraldatakse koolitusi, et laieneda uutesse ja jätkata osalevates koolides uute õpetajate kaasamisega. Huvi korral on juhtkonna koolitustele oodatud ka kohaliku omavalitsuse (edaspidi KOV) esindajad.

Hinnatakse tulemusi sekkumiseelse ja -järgse andmekogumisega, tehes tunnivaatlusi ja küsimustikke laste käitumise kohta, täidetakse hindamisküsimustikke, analüüsitakse tulemusi jms. Samuti hinnatakse VEPA protsessi, kasutamist ja mõju.

Arendatakse ja täiendatakse VEPA veebilehte. Tegevusi ja uudiseid kajastatakse sotsiaalmeedias ja regulaarselt ilmuvas infokirjas.

Tegevuse elluviija: Tervise Arengu Instituut.

Sihtrühm: põhikooli I ja II kooliastme õpilased, õpetajad, kooli tugispetsialistid ja juhtkond.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Osalevate koolide väljaselgitamine ja kokkulepete sõlmimine	2023–2027	01.01.2026–30.09.2026
2.	Koolitajate kaardistamine ja hankimine, lepingute sõlmimine, koostöökokkulepped mentoritega	2023–2027	01.02.2026–31.10.2026
3.	Õpetajate, tugipersonali ja juhtkonna esindajate koolitused jms üle Eesti	2023–2027	01.01.2026–19.12.2026
4.	VEPA arendustegevused (kommunikatsioon, strateegia projekti lõppemisel jms)	2023–2027	01.01.2026–31.12.2026
5.	VEPA hindamistegevused	2024–2026	01.01.2026–31.12.2026

2.2.2. Mitmekülgse abivajadusega laste ja nende perede toetamine

SKA tegevused

Lastemaja teenuste ja perevägivallas kannatanud laste abisüsteemi arendamine

Seksuaalselt väärkoheldud laste ja kahjuliku seksuaalkäitumisega laste paremaks abistamiseks planeeritakse 2026. aastal arendada Sotsiaalkindlustusameti lastemajas pakutavaid teenuseid ning sihtrühmaga tegelevate spetsialistide pädevust ja koostööd võrgustikupartneritega. Planeeritakse korraldada vajalikke koolitusi, seminare ja supervisioone lastemaja töötajatele ning võrgustikku kuuluvatele spetsialistidele, et täiendada ja ühtlustada teadmisi ja abistamise meetodeid.

Koolitus „Multikultuurne lähenemine lastemaja töös“ on suunatud lastemaja töötajatele ja koostööpartneritele, et suurendada teadlikkust multikultuursetest teemadest ja seksuaalse väärkohtlemise/kahjustava seksuaalkäitumise seosest. Vajadus tuleneb suurenenud migratsioonist ning välisriikide lastemajade praktikast, mis on näidanud, et multikultuurse taustaga laste puhul tuleb erinevate tegurite tõttu (sotsiaalsed, religioossed, kultuurilised jms) võtta tihti arvesse teistsuguseid lähenemisi. Koolituse eesmärk on saada teadmisi just lastemaja töö kontekstis. Tegevus oli planeeritud 2025. aastale, kuid turu-uuringud ja

informatsiooni kogumine potentsiaalsete pakkujate kohta võttis nii kaua aega, et 2025. aasta sees enam koolitust läbi viia ei oleks jõudnud. Hanke ettevalmistamine on töös.

Planeeritakse jätkata Sensoa lipusüsteemi koolitustega. 2026. aastal viiakse need jätkuvalt läbi kontaktkoolitusena, kuid paralleelselt töötatakse välja e-kursust, mis võimaldaks tulevikus asendada kontaktseid koolitusi. Lisaks töötatakse välja laste ja noorte seksuaalsuse teemaline e-kursus, mis on peale valmimist kättesaadav kõikidele lastega töötavatele spetsialistidele, et pakkuda spetsialistidele laste ja noorte seksuaalse arengu kohta teadmisi, mis aitavad kaitsta lapsi seksuaalse väärkohtlemise eest läbi parema teadlikkuse sellest, kuidas eristada vanusele vastavat seksuaalkäitumist sellest, mis võib viidata väärkohtlemisele või muule probleemile. Samuti aitavad teadmised spetsialistil arvestada laste ja perede erinevustega ning vältida stigmatiseerimist.

Veebikursust planeeritakse ka veebipõhise väärkohtlemise alase teadlikkuse tõstmiseks, et seeläbi ennetada laste väärkohtlemist veebis. Luuakse kolm erinevat e-kursust, igale sihtrühmale eraldi – lapsed kui võimalikud ohvrid (sihtrühm 1) ning lapsele olulised täiskasvanud vanemad (sihtrühm 2) ja õpetajad ning muud lastega töötavad spetsialistid (sihtrühm 3).

Jätkatakse lastemajateenuse ja võrgustikutöö arendamisega, mille raames viiakse läbi piirkondlikke koostöökohtumisi erinevate koostööpartnerite vahel. Jätkatakse 2024. ja 2025. aastatel edukalt praktiseeritud formaati.

Jätkatakse 2024. ja 2025. aastal väga head tagasisidet saanud koolitustega efektiivsest suhtlemisest lastega võrgustikku mittekuuluvatele spetsialistidele. Selle tegevuse raames koolitatakse lastemaja spetsialistide poolt erinevaid koostööpartnereid, kes igapäevaselt lastemaja sihtgrupiga ei tegele, kuid siiski puutuvad nendega kokku (nt inimkaubanduse ja väärtegude grupi uurijad Politsei- ja Piirivalveametist). Koolituse eesmärk on tõsta teadlikkust lastemajateenusest, lapsesõbralikust menetlusest ja viisidest, kuidas lastega kontakti saada. Laiem eesmärk on suurendada lastemaja sihtgruppi ja lastemajateenusele jõudvate laste arvu. 2024. aastal oli koolitus suunatud Politsei- ja Piirivalveameti esindajatele ning 2025. aastal koolilõpetajatele, 2026. aastal on plaanis suunata fookus järgmisele sihtgrupile (arutlusel on olnud näiteks asendushoolduse ja KLATi töötajad).

Jätkub lastemajateenuse tulemuslikkuse hindamise uuring, mis analüüsib lastemaja tööprotsesse ja piirkondlikke eripärasid, hinnates samal ajal ka lastemaja mudeli tõhusust. Lisaks uuritakse uuringuga, kas ja kuidas saaks mudelit laiendada teistele lapsealastele kuriteoohvritele ja perevägivalla ohvritele ning vaadeldakse välisriikide kogemusi väärkoheldud laste abistamisel. Eesmärk on tagada, et üleminek õigussüsteemist lastekaitsest süsteemi oleks lapse jaoks sujuv ja vajadustele vastav, pakkudes parimat tuge taastumiseks ning ennetades uusi juhtumeid. Uuringu osana analüüsitakse STARi menetlusi ja tööprotsesside juhtimist, vaadatakse üle tööjaotus ja koostööpartneritele avaldunud mõju ning otsitakse võimalusi juhtumite käsitlemise ja töökoormuse paremaks tasakaalustamiseks.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: sihtrühma kuuluvad lapsealised kuriteoohvrid ja perevägivallas kannatanud lapsed, seksuaalselt väärkoheldud ja väärkohtlevad lapsed, hooletusse jäetud lapsed, nende vanemad ja hooldajad, samuti nende laste ja peredega töötavad spetsialistid.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Lastemaja teenuste, võrgustikutöö ja perevägivalda kogenud laste abisüsteemi arendamine	2023–2027	01.01.2026–31.12.2026

2.	Kahjuliku seksuaalkäitumisega laste abivajaduse hindamise ja abistamise meetodite arendamine	2023–2027	01.01.2026–31.12.2026
3.	E-kursused laste väärkohtlemise ennetamiseks ja seksuaalse arengu teemadel	2025–2027	01.01.2026–31.12.2026

Mitmekülgse abivajadusega lapsi ja nende peresid toetavate teenuste arendamine (sh, kinnise lasteasutuse teenus, mitmedimensiooniline pereteraapia)

Jätkatakse kinnise lasteasutuse teenuse (KLAT) arendamisega ja kvaliteedi tõstmisega. Toetatakse teenuseosutajaid uuele standardile üleminekul ning arendatakse standardi rakendamise järelvalve- ja kvaliteedisüsteemi.

Planeeritakse hinnata olemasolevate hindamisvahendite kasutamist ja parendamise või väljavahetamise vajadusi ja võimalusi, et riskikäitumist paremini hinnata nii, et see seostuks ka tänaste olemasolevate hindamisvahenditega.

Mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT) on ainus riskikäitumisega lastele ja noortele ning nende peredele mõeldud tõendus põhine sekkumisprogramm Eestis. 2026. aastal planeeritakse teenuse kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamiseks anda Sotsiaalkindlustusameti terapeutidele ja keskmise ja kõrge riskikäitumisega lastega töötavatele spetsialistidele teadmisi ja oskusi tööks erisihtrühmadega, nt töö konfliktsete vanematega pereteraapias või perelepituses. Katsetatakse riskikäitumisega laste vanematele tugigruppe.

Arendatakse erivajadusega laste toetamise suunda, eelkõige toetatakse vajaduspõhise kinnise lasteasutuse teenuse pakkumist mõõduka ja raske intellektipuudega lastele. Arendatakse teenuseid suure abi- ja hooldusvajaduse ja kompleksprobleemidega lastele, sh suure hooldus- ja abivajadusega laste hoiu teenus ning spetsiifilisemad ööpäevaringsed teenused.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: sihtrühma kuuluvad psüühikahäirega lapsed, tõsise riskikäitumisega ja õigusrikkumisi toime pannud lapsed ning ennast või teisi kahjustava käitumisega lapsed, nende vanemad ja hooldajad, samuti nende laste ja peredega töötavad spetsialistid. Samuti erivajadusega lapsed ja nende vanemad.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	KLAT kvaliteedisüsteemi loomine ja teenuseosutajate võimestamine KLAT standardile üleminekul ja teenuse osutamisel	2023–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	Suure hooldus ja abivajadusega laste (SHAL) hoiu teenuse ja laste ööpäevaringsete teenuste disain	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
3.	Ööpäevaringsete teenuste metoodikate uuring	2026	01.01.2026–31.12.2026
4.	E-kursuse loomine riskikäitumisega lastega töötavatele spetsialistidele	2025–2026	01.01.2026–31.12.2026
5.	Konfliktse lahutuse käsitlemise koolitus peredega töötavatele spetsialistidele	2025–2026	01.01.2026–31.12.2026

6.	MDFT uuring	2025–2026	01.01.2026–31.12.2026
7.	MDFT arendamine (terapeutide ja superviisoritele lisapädevuste andmine, kvaliteedisüsteemi loomine. MDFT superviisorite toetamine teenuse kvaliteedi tõstmiseks, koolitused.	2023–2027	01.01.2026–31.12.2026
8.	PACT-i riskihindamise uuring	2025–2026	01.01.2026–31.12.2026
9.	Digimänguhäirega lastele suunatud MDFT arendamine	2025–2026	01.01.2026–31.12.2026
10.	Riskikäitumisega laste vanemate toetamise gruppide piloteerimine	2025–2026	01.01.2026–31.12.2026
11.	Õppereis ESF+ ja RE inimestele kõrge riskikäitumisega ja erivajadustega laste ja nende peredele suunatud teenuste arendamiseks	2026	01.01.2026–31.12.2026
12.	Erivajadusega laste toetamise süsteemi arendamine	2025–2027	01.01.2026–31.12.2026

Lasteabi teenuse nähtavuse ja teadlikkuse suurendamine ning vaimse tervise toetamine

2026. aastal viiakse ellu tegevusi, mille eesmärk on suurendada laste ja noorte teadlikkust lasteabi teenusest ning julgustada selle kasutamist. Selleks tehakse kampaania, koostatakse ja levitatakse info- ja teavitustmaterjale ning uuendatakse lasteabi veebi sisutekste, et laiendada veebi kättesaadavust. 2026. aastal jätkuvad vaimse tervise teemalised koolitused (turvaplaani kasutamise juhendamine ja heaolu kast/safebox) lastega töötavatele spetsialistidele.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: sihtrühma kuuluvad laiemalt lapsed ja noored, sh traumakogemusega ning ennast kahjustava käitumisega lapsed, ning selliste lastega töötavad spetsialistid, samuti täiskasvanud, kes võivad lapsi väärkohelda.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Suitsiidiriski hindamise ja turvaplaani kasutamise juhendamine ja heaolu kast/safebox lastega töötavatele spetsialistidele	2023–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	Lasteabi kättesaadavus	2025–2027	01.01.2026–31.12.2026

Internetiturvalisuse ja laste kaasatuse edendamine (SKA)

Tegevuse raames koordineeritakse Sotsiaalministeeriumi haldusala tegevusi internetiturvalisuse paranemiseks. Sel eesmärgil osaletakse nii sise- kui välisriiklikes töögruppides ja algatustes. Laste digiturvalisuse temaatika laiapõhjalisus nõuab efektiivset ja tulemuslikku koostööd erinevate ministeeriumite ja nende haldusala asutuste vahel. Valdkondadeülese ennetuse tööühma alla loodav laste heaolu tööühm on heaks võimaluseks laste digiturvalisuse teema pildis hoidmiseks.

Laste kaasatuse valdkonnas uuritakse teiste riikide praktikaid, kaardistatakse tänast olukorda Eestis ning tehakse koostööd seotud osapooltega, et laste kaasatust süstematiseerida ja efektiivsemaks muuta.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium, Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: sihtrühma kuuluvad laiemalt lapsed ja noored.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Internetiturvalisuse ja laste kaasatuse edendamise seonduvad tegevused	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026

Ohvriabi teenuste arendamine mitmekülgse abivajadusega laste ja perede toetamiseks

Tegevused toetavad uue naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise direktiivi ülevõtmist, mis peab toimuma hiljemalt 14.06.2027. Direktiivi kohaselt tuleb lapsi kohelda ohvrina ka siis, kui nad ei olnud otsesed vägivalla sihtmärgid. Lapsi ei ole võimalik aidata, kui nende vanemad on jätkuvalt vägivalla ohvri või selle toimepanija rollis. Seetõttu peab mitmekülgse abivajadusega lastele lähenema samaaegselt nende vanematega, vastasel korral ei ole tegevused tulemuslikud, sest laps pöördub tagasi vägivaldsesse keskkonda. Seetõttu on oluline toetada nii last kui tema vanemaid ja töötada nii ohvrite kui toimepanijatega.

2026. aastal keskendutakse ohvriabi teemal teadlikkuse tõstmisele laiema elanikkonna ja avalikkuse seas. Selleks viiakse läbi erinevaid teavitustegevusi nii avalikkusele kui ohvritega kokku puutuvatele spetsialistidele, mille käigus jagatakse infot nii ohvriabi teenuste kui nende kättesaadavuse kohta ning julgustatakse ohvreid pöörduma ohvriabisse. Valmistatakse ette ja viiakse ellu kampaaniaid, luuakse ja levitatakse infomaterjale, alustatakse sihtrühmapõhiste teavitustegevustega.

Teiseks täiendatakse ohvritega töötavate ja kokkupuutuvate spetsialistide oskusi ohvrite toetamiseks ja suurendatakse teadmisi eri sihtrühmadega töötamise spetsiifika osas. 2026. aastal luuakse terviklik ohvriabi töötaja sisseelamisprogramm, mis muuhulgas hõlmab ka erinevaid varem väljatöötatud koolitusi. Peamisteks täiendõppe valdkondadeks 2026. aastal on spetsiifiliste nõustamisoskuste parandamine, sihtrühmapõhiste abivajaduste tundma õppimine, õiguslase pädevuse tõstmine ning kuriteoohvrite õiguste ja esmase õiguslase nõustamise kättesaadavuse suurendamine kannatanutele. Koolitatakse ohvriabi peamisi partnereid eesmärgil, et nad omaksid teadmisi kannatanute traumateadlikust kohtlemisest ja oskaksid seda oma töös rakendada, oleksid teadlikud abivõimalustest ning oskaksid paremini märgata ohvreid ja nende abivajadust. Koolituste sihtrühmaks on peamiselt PPA, prokuratuuri, lastekaitse, samuti SKA lepingupartnerite, vabatahtlike ja kohalike omavalitsuste töötajad. Eesmärgiks on täpsustada juhtumikorralduslikke rolle võrgustikuliikmete vahel, sh toetada MARAC võrgustike koostööd.

Kolmas tegevussuund on klienditeekonna ja rahulolu analüüs, mille eesmärk on tagada, et kannatanute abivajadus on rahuldatud, neile on pakutud asjakohaseid teenuseid õigel ajal, sh koostöös SKA partneritega. Analüüsitakse teenuste korraldust ja piisavust erineva abivajadusega klientide vaatest, sh üleminekute sujuvust läbi erinevate teenuste. 2026. aastal jätkub ohvriabi vabatahtlike korraldusmudeli analüüs. Täiendavalt alustatakse 2026. aastal naiste tugikeskuse teenuse kulumudeli loomisega. 2026. aastal alustatakse ohvriabi telefoniliinide tulemuslikkuse analüüsiga, sh erinevate liinide mõju uurimisega. 2026. aastal täiendatakse ohvriabi teenuste tagasisidesüsteemi, et tagada piisavas matus tagasiside saamine, mis saaks olla aluseks teenuste pakkumise kvaliteedi parandamiseks.

Neljas tegevussuund on teenuste arendamine. 2026. aastal jätkatakse grupimetoodikal põhinevate sekkumiste (sh vägivallaohvritest lapsevanemate toetuseks) piloteerimisega. Eesmärk on leida jätkusuutlik lahendus, mida oleks võimalik edaspidi viia ellu SKA ohvriabi olemasolevate ressurssidega.

2026. aastal alustatakse analüüsitegevustega infosüsteemide vahelise andmevahetuse loomiseks tervishoiu ja STARi vahel. Andmevahetuse eesmärk on luua tervishoiutöötajatele kiire ja mugav võimalus edastada ohvrite andmed ohvriabisse.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: sihtrühma kuuluvad vägivalda ohvrid ja nendele abi pakkuvad või ohvritega kokku puutuvad spetsialistid.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Teadlikkuse tõstmine abi võimalustest, ohvriabi nähtavuse suurendamine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	Ohvritega töötavate ja kokku puutuvate spetsialistide pädevuse tõstmine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
3.	Kasutajakogemuse parandamine läbi ohvriabi teenuste arendamise (sh uuringud, tagasiside, grupimetoodikate piloteerimine)	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026

SoM tegevused

Euroopa Lastegarantii tegevuste elluviimine

Tegevuste elluviimine lähtub Euroopa Lastegarantii eesmärkidest ning siseriiklikult vastu võetud tegevuskavast. 2026. aastal jätkatakse lastegarantii tegevuste koordineerimist siseriiklikult ning esindatakse riiki kohtumistel väljaspool Eestit. Siseriiklikud tegevused hõlmavad Lastegarantii II raporti ettevalmistamist, koostamist ja esitamist Euroopa Komisjonile, tegevuskava täitmise jätkuvat jälgimist, siseriikliku valdkonnaülese koostöö edendamist ning ettevalmistusi tegevuskavas ette nähtud seiresüsteemi rakendamiseks.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium.

Sihtrühm: sihtrühma kuuluvad lapsed ja pered ning nende heaks töötavad organisatsioonid.

Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
Lastegarantii tegevuste koordineerimine ja elluviimise toetamine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026

2.3.2. Valdkondadeülese lastekaitse korraldusmudeli väljatöötamine

SKA tegevused

Lastega töötavad spetsialistid

2026. aastal luuakse lastega töötavatele spetsialistidele, sh lastekaitsetöötajatele juhendmaterjale, et nende kaudu jõuda laste ja noorteni ning tõsta nende teadlikkust Lasteabi teenusest. Lisaks töötatakse välja tööriistu ja õppematerjale ning vajadusel viiakse läbi ka koolitusi ja infotunde abivajavast lapsest teavitamise ning keerulisemate juhtumite (sh lapse peresisene väärkohtlemine ja vanemast võõrandamine) märkamise ning nende käsitlemise kohta. Jätkatakse lastega töötavatele spetsialistidele suunatud teavitustegevustega, et toetada LasteKS § 27¹ rakendamist.

2026. aastal on muuhulgas eesmärk koolitada asutuste kontaktisikuid abivajavate laste märkamisel ja teavitamisel selliselt, et neil oleks endal oskused ja teadmised teema edasi andmiseks ka oma asutuse sees (koolitajate koolitus).

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet

Sihtrühm: sihtrühma kuuluvad laste ja peredega töötavad spetsialistid ja abivajavad lapsed, sh peresiseselt väärkoheldud (sh vanemast võõrandatud) lapsed

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Teavitamiskohustusega lastega töötavate spetsialistide tööriistapaketid	2026–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	Kohustatud isikute koolitajate koolitus	2025–2027	01.01.2026–31.12.2026
3.	Kohustatud isikutele suunatud teavitustegevused/koolitused ja teavitamispraktikatega tutvumine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026

Lastekaitsetöö arendamine

2026. aastal jätkuvad tegevused lastekaitsetöö korralduse toetamiseks kohalikes omavalitsustes.

2025. aastal läbi viidud kaardistusest ja asjaosaliste kogemustest selgus, et vajadus ühtse võrgustikutöö raamistikku ja seda kirjeldava juhendi järgi, mis oleks lastekaitsetöötajatele abiks erinevas vanuses ja erinevatesse sihtrühma kuuluvate laste/noorte juhtumitöös spetsialistide võrgustikus. Planeeritakse koondada ja kohandada erinevatest praktikatest ja mudelitest lähenemisi, elemente, tööriistu, et kujundada terviklik tööviis ja luua võrgustikulihkmete rolliselt lastekaitse juhtumivõrgustikus. Juhendi kokkupanemise ja selle rakendamiseks vajalike tööriistade välja töötamine ning koolituste korraldamine on planeerinud perioodile 2026–2027.

Jätkub uue lastekaitsetöö juhtumikorraldusmudeli „Turvalisuse märgid“ (Signs of Safety) piloteerimine.

Sotsiaalkindlustusameti (SKA) roll laieneb seniselt rakendustoelt sisuliseks ja korralduslikuks partneriks: SKA võtab üle koolituste korraldusliku poole – ruumide, toitlustuse ja tõlgete hankimise (ning koolituskalendri koordineerimise). Lisaks alustab SKA tegevusi väljaspool pilooti, toetades kuni viit pilootprojekti mitteosalevat kohalikku omavalitsust lastekaitsetöö meeskonnatöö ja tööprotsesside kujundamisel. Eesmärk on kasvatada KOVide valmisolekut ja võimekust rakendada „Turvalisuse märgid“ mudelit laiemalt ja jätkusuutlikult ka pärast pilootprojekti lõppu.

2026. aastal jätkuvad tegevused pädevuste tõstmisel lastekaitsetöös ja lastekaitsetöö toetamisel. Vajalik on 2025. aastal valminud e-kursuse „Lastekaitsetöö põhialused“ arendamine ja täiendamine, laste kaasamise ja lastega vestlemise teemalise uue e-kursuse loomine. 2025. aastal alanud kovisioonikoolitusi on kavas lisaks lastekaitsetöötajatele pakkuda ka valdkonnajuhtidele. Samuti jätkatakse lastekaitsetööd toetavate spetsialistide pädevuse tõstmiseks vajalike koolitustega.

Lastekaitsetööd toetavate abimaterjalidena on 2026. aastal kavas luua õppevahendid rahvusvaheliste lastekaitsejuhtumite teemal ja juhtumikorraldusmudeli „Turvalisuse märgid“ rakendamise toetamiseks.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium, Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: abivajavad lapsed ja nende pered, KOV-i üksused ja lastega ning laste heaks töötavad spetsialistid, KOV spetsialistid ja juhid.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Arendustegevused lastekaitsejuhtumite võrgustikutöös	2025–2028	01.01.2026–31.12.2026
2.	Lastekaitsetöötajate e-kursused	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
3.	Tegevused SofSi rakendamisel	2025–2028	01.01.2026–31.12.2026
4.	Pädevuste tõstmine lastekaitsetöös	2025–2028	01.01.2026–31.12.2026
5.	Pädevuste tõstmine lastekaitsetöö toetamisel	2025–2028	01.01.2026–31.12.2026
6.	Lastekaitsetööd toetavate abimaterjalide loomine	2025–2028	01.01.2026–31.12.2026
7.	KOV lastekaitse korralduse nõustamine	2026	01.01.2026–31.12.2026

Lastekaitse järelvalve valdkonna arendamine

2026. aastal läbiviidavast traumeeritud (võõrandunud, hooldus ja suhtluskorra vaidlused) laste juhtumite haldusjärelvalve analüüsist selgunud heade praktikate ja kitsaskohtade tutvustamine lastekaitse valdkonna spetsialistidele praktilistel seminaridel (mh töötubades), eesmärgiga läbi järelvalvepoolse tagasiside tõsta lastekaitsetöö kvaliteeti, alata parendusi/muutusi KOV lastekaitse pädevuse tõstmiseks (kaalutlemine, otsuste põhjendamine jne) ja toetada KOVide võimekust lahendada lastekaitsetöoga seotud eriarvamusi lastekaitsetöötajate ja perede vahel.

Läbi koostööpäevade, koolituste ning seminaride KOV järelvalve spetsialistidele ja koostööpartneritele planeeritakse 2026. aastal tõsta järelvalveametnike pädevust ja tõhustada järelvalve metoodikat.

Vajadusel kaasatakse järelvalvemetoodika arendamiseks järelvalve objektiks olevate teenuste eksperte, et toetada järelvalve raames teenuste sobivuse ja teenuselt väljumise ettevalmistavate tegevuste hindamist.

2026. on planeeritud strateegilise kommunikatsiooni tellimine järelvalvest positiivse ja reaalse kuvandi loomiseks. Sotsiaalkindlustusametil on väga suur halduskoormus tulenevalt põhjendamatutest järelvalve algatamise taotlustest. Avalikkuse (sh meediakajastused) ootused järelvalvele ületavad kohati järelvalve pädevuse. Tihtipeale ka järelvalvatavad avaldavad vastupanu järelvalve teostamisele. Eeltoodust tulenevalt on vajalik hankida laiapõhjaline kommunikatsioon SKA järelvalve metoodikatest, seaduslikkusest, võimalustest ja mõjust nii järelvalve võimalike subjektide kui ka avalikkuse teavitamiseks.

2026. aastal jätkub ja saab lõpu 2025. aastal moodustatud raskete tagajärgedega lõppenud lastekaitsejuhtumite analüüsi valdkondadeülese töögrupi tegevus. 2026. aastal tutvutakse kohapeal kuni kahes välisriigis raskete juhtumite menetlemise valdkondade vahelise meeskonnatööga (töövahendid ja –protsessid), kaasates selleks tööühma liikmeid (hetkel on arutluse all olnud SoM, PPA, prokuratuur, SKA). Lisaks planeeritakse erinevaid kohtumisi, mille eesmärgiks on planeeritud analüüsimeetodika testimine ja vajadusel kohandamine, tööühma ettepanekute kokkupanek ning vajadusel juhendmaterjalide vms koostamine. Lisaks

töörühmaliikmetele kaasatakse neile kohtumisele vajadusel raskete tagajärgedega lõppenud lastekaitsejuhtumitega kokku puutunud võrgustikuliikmeid ja teisi asjaosalisi või eksperte.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet

Sihtrühm: KOV lastekaitsetöötajad, lastekaitse valdkonna juhid ja spetsialistid, lastekaitsetöö võrgustikuliikmed, SKA järelevalve spetsialistid, avalikkus, sh lapsed, pered ja järelevalve subjektid.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Lastekaitse valdkonna spetsilistidele praktilised seminarid (mh töötoad) tulenevalt haldusjärelevalves (võõrandunud, hooldus ja suhtluskorra vaidlused) tuvastatud ja analüüsitud kitsaskohtadest	2026–2027	01.09.2026–31.12.2026
2.	Koostööpäevad, koolitused ja seminarid KOV järelevalvele ja koostööpartneritele	2024–2027	01.03.2026–31.10.2026
3.	Ekspertide kaasamine järelevalvemetoodika arendamiseks	2025–2027	01.01.2026–31.12.2026
4.	Strateegilise kommunikatsiooni planeerimine järelevalve positiivse ja reaalse kuvandi loomiseks.	2026	01.01.2026–31.12.2026
6.	Raskete tagajärgedega lõppenud lastekaitsejuhtumite analüüs (valdkondadeülene töögrupp)	2025–2026	01.03.2026–31.12.2026
7.	Välisriikide praktikaga tutvumine raskete tagajärgedega lõppenud lastekaitsejuhtumite puhul	2026	01.03.2026–30.09.2026

SoM tegevused

Lastekaitse valdkonna arendamine

Lastekaitse valdkonna arendamiseks viiakse 2026. aastal läbi lastekaitseseaduse muutmise seaduse eelnõud tutvustavaid seminare jm kaasamisüritusi seotud osapooltega, sh laste ja noortega. Lisaks minnakse edasi lastekaitsetöö korraldusliku mudeli arendustegevustega.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium

Sihtrühm: Lapsed ja noored, lastega ning laste heaks töötavad spetsialistid ning lastekaitse valdkonna juhid.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Lastekaitseseaduse muutmise seaduse eelnõu tutvustamine	2025–2026	01.01.2026–30.04.2026
2.	Lastekaitsetöö korraldusmudeli arendustegevused	2026–2028	01.01.2026–18.12.2026

Valdkondade ülene laste heaolu näidikulaud

2025. aastal alustati laste heaolu näidikulaua väljatöötamisega, mille tegevused jätkuvad 2026. aastal. Eesmärgiks on Eestile iseloomuliku, valdkondade ülese, üle-riigilise ja võimalikult KOV tasandini ulatuv laste heaolu kajastava avalikult kättesaadava ja regulaarselt uueneva andmepildi koondamine ja vastava digitaalse lahenduse ni jõudmine. Tegevuse tulemusena taotletakse 2027. aastal avada laste heaolu mitmekülgsest kajastav interaktiivne näidikulaud, mis aitab valdkonna spetsialistidel ja kujundajatel teha laste heaolu positiivselt mõjutavaid otsuseid ning tugevdaks ka valdkondadeülest koostööd ja pikema perspektiiviga poliitika kujundamist. 2026. aastal on Tartu Ülikooli eestvedamisel valmimas Eesti laste heaolu kontseptuaalne mudel ja selle indikaatorid. Kaardistatud saab ka tänane andmekorje sh selle puudused ja optimeerimise võimalused. Valmib ka sisse tellitav andmekorje ja andmete kasutamise võimaluste õigusanalüüs, mis hindab andmekaitse ja -õiguste võimalusi ning teeb ettepanekud andmekorje ja kasutuse muudatusteks. 2026. aastal alustatakse ka tehniliste lahenduste valikute kaardistust ning hinnatakse nii andmeturvalisuse, kasutusõigsuse kui kuludest lähtuvalt alternatiivide eeliseid ja miinuseid. Jätkuvad koostöö tegevused ja kommunikatsioon ekspertide, teadlaste, laste heaoluga vahetult kokku puutuvate spetsialistide ja laste-noortega, et tagada ülesehitatava laste heaolu andmepildi teoreetilise ja praktilise raamistiku relevantsus ning teadlikus laste heaolu andmepildi loomisest.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Eesti laste heaolu kontseptuaalse mudeli loomine ning sellest lähtuvate indikaatorite ja andmete valik näidikulauale	2025–2026	01.01.2026–15.10.2026
2.	Laste heaolu andmetega seonduvalt andmekorje ja kasutamise reguleerimise ettepanekute koostamine (analüüs)	2025–2026	01.01.2026–15.10.2026
3.	Sisulis-tehniliste lahenduste valik, alternatiivid ja kuluanalüüs	2026–2027	01.08.2026–31.12.2026
4.	Kaasamine, kaasamisürituste korraldamine jne relevantse tulemuse saavutamiseks	2025–2027	01.01.2026–31.12.2026

Turvalisuse märgid juhtumikorraldusmudeli piloteerimine

2025. aastal algatatud lastekaitse juhtumikorraldusmudeli „Turvalisuse märgid“ (Signs of Safety) pilootprojekt jätkub 2026. aastal. Pilootprojekti eesmärk on testida ja integreerida Eestis tõendus põhise käsitlusega rahvusvaheliselt tunnustatud lastekaitse juhtumikorralduse mudelit, mis keskendub lapse, pere ja spetsialistide koostööle ning otsuste tegemisele pere osalusel. 2026. aasta peamine eesmärk on tugevdada piloodis osalevate KOVide võimekust mudelit rakendada, tutvustada mudelit laiemale ringile ning valmistada ette võimalus laiendada mudelit uutesse KOVidesse. Jätkuvad pilootprojekti osalevate KOVide koolitused ja konsultatsioonid Elia Internationali poolt vastavalt lepingule. Piloodis osalevad spetsialistid (lastekaitsetöötajad, juhid, võrgustikuliikmed) läbivad süvendatud koolitusi ja grupijuhendamisi. Jätkub sisekoolitajate väljaõppe eriprogramm, et tagada mudeli jätkusuutlikkus pärast pilooti. Mudeli mõju ja rakendamise hindamiseks toimub andmete kogumine ja analüüs, et hinnata mudeli mõju laste ja perede turvalisusele ning spetsialistide töö kvaliteedile. Alustatakse mudeli tutvustamist ja laiendamise ettevalmistust (2027–2029), toimuvad erinevad teavitussüritused ja töötoad KOVidele, võrgustikuliikmetele jt. Kommunikatsioonimaterjalide loomine ja levitamine (brošüürid, veebilehed, videod).

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium, Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: abivajavad lapsed ja nende pered, KOV-i üksused ning lastega ja laste heaks töötavad spetsialistid, KOV-i spetsialistid ja juhid.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Mudeli rakendustugi mudeli väliseksperdilt Elia Internationalilt põhjaliku koolituse pakkumiseks piloodis osalevatele KOV-le jt	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	Pilootprojektis osalevate KOV-de tegevuskulud	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
3.	Mudeli mõju ja rakendamise hindamiseks andmete kogumiseks keskkonna arendamine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
4.	Mudeli tutvustamine ja laiendamise ettevalmistus (2027–2029)	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
5.	Rahvusvaheline koostöö ja kogemuste vahetamine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026

2.4.2. Asendus- ja järelhooldusteenuse kvaliteedi parandamine ja mitmekesistamine ning perepõhise hoolduse arendamine

Asendushooldusteenuse arendamine

2026. aastal jätkatakse asendus- ja perekodudele supervisiooniteenuse pakkumist. Võimalik on saada nii individuaalset kui ka grupisupervisiooni. Teenus on vajalik, et toetada ja arendada töötajate pädevust, vältida läbipõlemist ja sellest tingitud personali voolavust. See omakorda tähendab pere- ja asenduskodus viibivate laste jaoks toetavaid ja püsivamaid suhteid ja keskkonda ning stabiilsemat elukorraldust.

Laiendatakse ka teenuste võimalusi, et toetada asutuste kvaliteedi mitmekülgset arendamist, sh spetsiifilisemate vajadustega lastele.

2026. aastal jätkatakse asendus- ja perekodude juhtide kompetentsimudeli kasutuselevõtu juurutamist pakkudes asendus- ja perekodu juhtidele individuaalset kootsingut. Samuti jätkub probleemse käitumise analüüsi ja juhendamise tugiteenus suurendamiseks asendus- ja perekodude suutlikkust tulla toime mitmekülgse abivajadusega laste kasvatamisel ning vähendamaks laste ümberpaigutamisi teenustel. Asendus- ja perekodudes elavad lapsed on kogenud oma elus raskeid kogemusi, kaotusi, leina ja traumaatilisi sündmuseid. Paljudel lastel on erivajadus. Need kogemused ja erinevad vajadused võivad mõjutada laste tundeid, tajusid ja käitumist ning lapsi ümbritsevad täiskasvanud vajavad asjakohaseid teadmisi ja oskuseid ning järjepidevat tuge, et lapsi mõista, nende käitumiskäitumistega toime tulla ning neid toetada ja suunata.

Lisaks korraldatakse asendus- ja perekodude töötajatele harivat ja riigi arendustegevusi toetavat sügiskooli koostöös Eesti Asenduskodu Töötajate Liiduga. Eesmärgiks on tuua kokku üle Eesti asendus- ja perekodude töötajad, et toetada ühist tööalast suhtlusvõrgustikku – võimalus jagada oma kogemusi. Selleks, et olla teadlikumad ja luua parem kasvukeskkond asutuspõhisel asendushooldusel kasvatavatele lastele.

Jätkub asendushoolduse kvaliteedi tõstmine ning ühtlustamine uue tugiteenuse, asutuste vahelise mentorteenuse kaudu (2025. aastal alustanud teenus kuni TAT abikõlblikkuse

lõpuni) nii asendus- ja perekodude töötajatele kui juhtidele. Mentorlusteenuse kui tugiteenuse eesmärgiks on asendushoolduse kvaliteedi tõstmine ja mitmekesistamine, mis soodustab asutuste vaheliste parimate praktikate ja oskuste vahetamist kogenud spetsialistilt alustavale spetsialistile. Hangitakse teenuse pakkuja, mille kaudu toimub mentorite koolitamine ning mentorluse pakkumine asutuste vahel. Teenuse eesmärgiks on asutuste ülese mentorlussüsteemi loomine, mille toel paremad praktikad liiguvad ka väiksematesse asendus- või perekodudesse.

Asutusepõhise asendushoolduse arendamiseks korraldatakse iga aastaselt innovatiivseid asendushoolduse välispraktikaid tutvustavaid seminare.

Perepõhise asendushoolduse osakaalu suurendamiseks, avalikkuses perepõhise asendushoolduse nähtavuse ja ühiskonna teadlikkuse tõstmiseks, on kavandatud teavituse ja huvikaitse tegevused. Tegevused toetavad valdkonna strateegiliste eesmärkide saavutamist ning on korraldatud sihipärase teavitustöö ja analüüsil põhineva kommunikatsiooniplaani kaudu. Kavas on kaardistada ka teiste riikide praktikaid hooldusperede leidmisel ja hoidmisel ning tutvuda lähemalt välisriigi praktiliste tövõtete ja süsteemiga.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: asendushooldusteenuse ning järelhooldusteenuse ja turvakoduteenuse pakkujad, KOV-id, lastega töötavad spetsialistid ja võrgustikuliikmed.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Asutusepõhise asendushoolduse arendustegevused	2023–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	Supervisioonid asendus- ja perekodudele ning laste turvakodudele	2024–2025	01.01.2026–31.12.2026
3.	Asendus- ja perekodude töötajate sügiskool 2026	2023–2027	01.01.2026–31.12.2026
4.	Mentorlusteenus	2025–2027	01.01.2026–31.12.2026
5.	Komptentsimudeli kootsing	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
6.	Probleemse käitumise analüüsi ning juhendamise tugiteenus ning spetsialistide nõustamine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
7.	Välispraktikute seminar	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
8.	Infoseminar/seminarid asendus- ja perekodude töötajatele, tugiisikutele ja KOVidele	2025–2027	01.01.2026–31.12.2026
10.	Asendushooldust tutvustavate materjalide loomine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
11.	Hooldusperede leidmisele ning hoidmisele suunatud välisriikide praktikate analüüs	2026–2027	01.01.2026–31.12.2026
12.	Õppereis välisriikide hooldusperede leidmise praktikatega tutvumiseks	2026	01.01.2026–31.12.2026
13.	Sisuturundus (digikanalid, sihitatud postitused, meediapinnad)	2026–2027	01.01.2026–31.12.2026
14.	Üle-eestiline kampaania	2026–2027	01.01.2026–31.12.2026

Järelhoolduse arendamine

2026. aastal jätkatakse asendushooldusel ja järelhooldusel noorte arengu ning iseseisvasse ellu astumise toetamist, pakkudes samal ajal vajalikku tuge ka nende noortega töötavatele spetsialistidele, asendus- ja perekodu töötajatele ning hooldus- ja eestkosteperedele. Tegevuste eesmärk on tagada järjepidev ja kvaliteetne tugi noorele kogu protsessi vältel.

Iseseisvasse ellu astuvat noort toetavatele isikutele korraldatakse infoseminare, mille eesmärk on suurendada noort toetavate inimeste pädevust noorte igapäevase toimetuleku ja elluastumise toetamisel. Seminaridel käsitletakse näiteks, kuid mitte ainult, noorte iseseisvasse ellu astumise, karjääriplaneerimise ja igapäevaelu korraldamise teemasid.

Jätkuvad 2024. aastal alustatud noorteseminarid „Teadlikult iseseisvasse ellu“, kus toetatakse noori uute praktiliste teadmiste ja sotsiaalsete oskuste omandamisel. Lisaks kaasatakse asendus- ja järelhoolduse noori aktiivselt osalusseminaride kaudu, et nad saaksid ise teenuste disainimisel ja arendamisel kaasa rääkida.

Noortele luuakse ka erinevaid asendushooldust tutvustavaid materjale põhimõttel „noortelt noortele“. Kogemuslood, videoklipid, veebilahendused ja rakendused koondatakse ühtseteks arusaadavateks ja kergesti kättesaadavateks tööriistadeks, mis aitavad noorel paremini mõista nii asendushoolduse kui ka järelhoolduse teenuseid ja valmistuda iseseisvaks eluks.

Oluliseks toetusvormiks on ka piloteeritav professionaalsete kootside poolt pakutav individuaalne kootsing, mis aitab noortel enne elluastumist üles leida oma sisemised ressursid, õppida usaldama iseennast ja väärtustama oma võimeid. See tugevdab noorte enesekindlust ja annab neile oskused, mida on vaja iseseisvasse ellu astumisel.

Tegevuskava on üles ehitatud põhimõttel, et noorte edukas elluastumine saab toimuda vaid siis, kui toetatud on nii noorte enda oskused ja teadlikkus kui ka nende ümber olev tugivõrgustik. Seetõttu ühendab see seminarid, noorte osaluskogu (loodud 2025. aastal), praktilised tööriistad ja individuaalse toe terviklikuks süsteemiks.

2026. aastal jätkatakse seminaride raames 2025. aastal loodud järelhooldusteenuse hindamisinstrumendi kasutamise meetoodilise juhendamise, et suunata KOV-e loodud tööriista kasutama.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalkindlustusamet.

Sihtrühm: asendushooldusel olevad lapsed, asendushooldusel kasvanud isikud, asendushooldusteenuse, järelhooldusteenuse ja turvakoduteenuse pakkujad, KOV-id, lastega töötavad spetsialistid ja võrgustikuliikmed.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Järelhoolduse arendustegevused	2023–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	Seminarid noortele (osalusseminarid, „Teadlikult iseseisvasse ellu“ seminar)	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
3.	Asendushoolduselt elluastuvate noorte kootsing	2026–2027	01.01.2026–31.12.2026

2.5.2. Lapsi ja peresid ning tulemuslikku lastekaitsetööd toetavate IT-lahenduste loomine

Lapsi ja peresid ning tulemuslikku lastekaitsetööd toetavate IT-lahenduste loomiseks on planeeritud luua toetav ja kasutajasõbralik keskkond, mis aitab lastekaitsetöötajal ja teistel lastega töötavatel spetsialistidel last ja peret tulemuslikumalt toetada.

Kvaliteetsete ohvriabi teenuste pakkumiseks, info kättesaadavuse parandamiseks ja ohvri andmete edastamiseks planeeritakse arendada IT lahendusi. Selleks on planeeritud kolme erinevat liiki arendustööd: ohvritele ja avalikkusele suunatud veebilehe palunabi.ee arendustööd, STAR2 infosüsteemi arendamine ja andmevahetuse lahenduse loomine tervishoiusektoriga. 2026. aastal teostatakse palunabi-veebilehe arendustööd, mis tuginevad 2024. aastal läbi viidaval kasutaja tagasiside uuringul ning loodud disainilahendusel. Palunabi.ee avalikkusele suunatud veebilehe arendustöödega muudetakse ohvriabi teenuste info abivajajatele kättesaadavamaks ja lihtsamaks. Selleks on vajalik lisaks tehnilisele veebilehe arendusele analüüsida ja kohandada veebilehe sisu nii, et see oleks kodanikele lihtsalt arusaadav, loogiline, sõnastatud traumateadlikult ning vastaks nende infovajadusele.

Samuti on vajalik loodava sisu lihtsustamine ja visualiseerimine ning muud meetodid, et tagada info ligipääsetavus erivajadusega sihtrühmadele. Aastal 2026–2027 teostatakse ohvriabi poolt kasutusel oleva infosüsteemi STAR2 arendusprojekt, millega täiendatakse olemasoleva süsteemi funktsionaalsusi, et sh:

- suurendada ohvriabi töötajate kasutusmugavust, et muuta töö efektiivsemaks
- tagada vajalike andmete korje statistika jaoks.
- viia hindamisvahendid elektroonseks.
- toetada võrgustikutöö tegemist.
- koondada dokumenteerimine ühte infosüsteemi.

2025. aastal alustati lapse abivajaduse hindamise ja juhtumimenetluse protsessi STAR2 arendustöid: lastekaitsetöötaja töö efektiivsemaks muutmiseks viiakse terviktöövoog üle STAR2 keskkonda, korrastatakse abivajaduse hindamise ja juhtumikorralduse protsesse sh tuuakse sisse lapse ja pere kaasamist rohkem soodustavad lahendused, STAR2 funktsionaalsust täiendatakse nii, et see toetaks KOV ja SKA lastekaitsetöötaja tegelikku tööprotsessi ning muudaks töö tegemise efektiivsemaks ja lapsi ja peresid kaasavamaks.

2026. aastal jätkatakse lapse abivajaduse hindamise ja juhtumimenetluse protsessi STAR2 arendustöödega. Arenduse tulemusena luuakse lastekaitsetöötajatele ja nende juhtidele töölaud, mis võimaldab kiiret ja selget ülevaadet juhtumitest, toimingutest ning töökoormusest ning võimaldab lisada uue metoodika „Turvalisuse märgid” (*Signs of Safety*) tööriistu STAR2-te.

2025. aastal alustati perepõhise asendushoolduse tugiteenuste STAR2 arendustöödega: koondina, 2027. aasta lõpuks, arendatakse STAR2-e perepõhise asendushoolduse tugiteenuste menetluse põhiprotsessid. Eeldustööna tuuakse STAR1-st üle ka lapsendaja- ja hooldusperede register ning selle funktsionaalsus täielikult STAR2-te ja parandada sealjuures praegu esinevad probleemid tööprotsessides ning tõhustada informatsiooni liikumist KOV spetsialistide ja SKA perede hindajate vahel.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium, Sotsiaalkindlustusamet, Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus.

Sihtrühm: Lapsed ja pered, Sotsiaalkindlustusamet, kohalikud omavalitsused.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	STAR lastekaitse arendused (LAH (lapse abivajaduse hindamine), lapse juhtumiplaani arendus)	2024–2027	01.02.2026–30.09.2026
2.	AH STAR2 arendused: perepõhise asendushoolduse tugiteenused	2025–2027	01.03.2026–31.12.2026
3.	IT lahenduste arendamine ja täiendamine, palunabi-veebilehe arendamine	2024–2027	01.04.2026–31.12.2026

2.6.1. Peresõbraliku tööandja märgise programmi rakendamine

2026. aastal viiakse ellu erinevaid tegevusi, mille raames arendatakse ja rakendatakse peresõbraliku tööandja märgise programmi. Samuti alustatakse tegevustega, mis võimaldavad jätkata tegevustega ka peale ESF+ rahastusperioodi lõppu.

Peresõbraliku tööandja märgise mudeli rakendamine

Peresõbraliku tööandja märgise mudeli rakendamine jätkub 2023. aastal sõlmitud raamlepingu alusel. Alates 2023. aastast on hankepartneriks Targa Töö Ühing, kelle ülesanne on muu hulgas ka vajalike mentorite koordineerimine ja koolitamine ning mudelis osalevate tööandjatega suhtlemine. Mudeli rakendamise jätkamiseks ning jätkusuutlikkuse tagamiseks jätkatakse jätkub uuringu elluviimine, mille eesmärk on saada teada, millist mõju on mudeli rakendamine avaldanud programmis osalenud tööandjatele ja nende töötajatele töö- ja pereelu ühildamises. 2026. aastal võetakse programmi vastu kuni 25 uut tööandjat ning järeelhindamist on planeeritud läbi viia kuni 51-le organisatsioonile.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium.

Sihtrühm: tööandjad, töötajad, poliitikakujundajad.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Peresõbraliku tööandja märgise rakendamine ning arendamine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026
2.	Peresõbraliku tööandja märgise mõjuanalüüs	2024–2026	01.01.2026–31.12.2026

Teavitustegevuste rakendamine

Teavitustegevuste elluviimiseks hangiti aastateks 2025–2026 kommunikatsioonipartner, kes vastutab kvaliteetse ja asjakohase teavituse eest. Teavitamisel kasutatakse 2016. aastal välja töötatud spetsiaalseid materjale (kujundatud logo, tunnistused, video märgise tutvustamiseks, videod tööandjatest, muu märgise reklaammaterjal), mida hankepartner vajadusel uuendab.

Jätkatakse koostöös kommunikatsioonipartneri ja märgise mudeli rakendaja organisatsiooniga tunnustusürituse korraldamisega, mille eesmärk on tunnustada peresõbraliku tööandja märgise mudelit rakendavaid tööandjaid. Üritusele kutsutakse mudelit rakendavad tööandjad, kellele antakse üle mudeli rakendamist tõendav peresõbraliku tööandja märgise tunnistus.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium.

Sihtrühm: tööandjad, töötajad, poliitikakujundajad.

Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
Teavitustegevuste rakendamine	2024–2027	01.01.2026–31.12.2026

2.7.2. Kohalikes omavalitsustes pereteenuste loomine ja arendamine

Eesmärk on luua ja arendada ennetus- ja peretöökeskusi ning suurendada KOV-s perede paremaks toimetulekuks pakutavate pereteenuste arvu ja kättesaadavust. Pereteenused on vanemlust ja paarisuhteid toetavad programmid, terviseedendus, tugigrupid, või muud teenused, mis toetavad perede toimetulekut. Taotleja peab juhinduma tegevuste arendamisel Sihtasutuse Lapse Heaolu ja Arengukeskuse (edaspidi LaHe) loodud tegevusmudelilt.

Perepesade arendustegevus

LaHe on välja töötanud ja 2022. aastal piloteerinud ennetus- ja peretöökeskuse tegevusmudelit „Perepesa“, et pakkuda süsteemset lahendust, kuidas toetada KOV-e lastele ja peredele mõeldud teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamisel ning peredega tehtava ennetustöö tulemuslikkuse suurendamisel (edaspidi Perepesa).

KOV-le või kohaliku omavalitsuse üksuste liitude seadus mõistes KOV üksuste liidule (edaspidi KOV liit) antakse sihitatud toetust Perepesa tööjõukulude katmiseks. Projekti tegevuste elluviimise periood on 24 kuud ning see algab toetuslepingu sõlmimisest või lepingus nimetatud hilisemast ajast.

Taotleja saab olla KOV või KOV liit, kui KOV või KOV liidu poolt esindatavad KOV-d on täitnud järgmised tingimused:

1. Perepesa rahastamiseks eelarvelised vahendid on tegevuste toimumise aastat kajastavas eelarves kinnitatud või esitab volikogu sellekohase kinnituskirja.
2. Eelarvestrateegias on kinnitatud vahendid Perepesa tegevusmudeli jätkusuutlikuks rahastamiseks.
3. KOVil on läbitud konsultatsioon „Perepesa“ tegevusmudeli rakendamiseks või mobiilse Perepesa teenuse arendamiseks koostöös LaHega ja KOV esitab LaHe kinnituskirja konsultatsiooni toimumise kohta.

Juhul, kui taotluse esitab KOV, kes planeerib tegevuse ellu viia koos teiste KOV-idega (partnerid), peavad kõik tegevusse kaasatavad KOV-id vastama eelnimetatud tingimustele.

Toetatavad tegevused:

1. Perepesa loomine

Toetatav tegevus: Perepesa loomine KOVis, mille haldusterritooriumil seda seni ei ole või kus tegutseb vaid üks Perepesa.

Sihtrühm: pered lapseootusest kuni kooliminekueni.

Abikõlblikud kulud: Perepesa tööjõukulud.

Tööjõukulu piirmäärad kalendrikuus töötaja kohta:

1) ennetus- ja peretöökeskuse juht vastavalt tegelikele tööjõukuludele, kuid mitte rohkem kui brutotöötasu 1900 eurot ja tööandja tööjõukulu kokku 2542 eurot töötaja kohta kalendrikuus täistööaja korral.

2) mängutoa juhendaja-koordinaator vastavalt tegelikele tööjõukuludele, kuid mitte rohkem kui brutotöötasu 1424 eurot ja tööandja tööjõukulu kokku 1905,31 töötaja kohta kalendrikuus täistööaja korral.

2. Mobiilne Perepesa teenus

Toetatav tegevus: KOV või KOV liit, kus on Perepesa, kuid mis soovib pakkuda ja arendada mobiilset Perepesa teenust, mille raames osutatakse pereteenuseid muudes KOV piirkondades, kui seni.

Sihtrühm: pered lapseootusest kuni kooliminekueni.

Abikõlblikud kulud: mobiilse Perepesa pereteenuse osutamisega seotud kulud keskusest väljaspool, sh tööjõukulud.

Taotlusvoorud

Taotlusvooru eelarve tegevuste lõikes nimetatakse taotlusvooru avamise teatistes. Taotlusvooru teatistes võib nimetada vooru maksimaalse toetuse summa taotluse kohta tegevuste kaupa.

Taotluste menetlus ja lepingute sõlmimine

1. Sotsiaalministeerium teavitab taotlemise võimalusest ja eelarvest kodulehel vähemalt viis kalendripäeva enne taotlemise algust. Kodulehele lisatakse viide TATile.
2. Taotlemine on avatud kuni 15. detsember 2026.
3. Toetuse saamiseks tuleb Sotsiaalministeeriumile esitada digitaalselt allkirjastatud taotlus e-posti aadressil info@sm.ee märksõnaga „Perepesa”. Taotluse kättesaamise kohta saadetakse kinnitus taotluses märgitud e-posti aadressil. Koos taotlusega esitatakse tegevuste eelarve, eelarve seletuskiri ja tõendid tingimuste täitmise kohta.
4. Taotluse menetlemise aeg on 30 tööpäeva taotluse Sotsiaalministeeriumile esitamisest arvates.
5. Sotsiaalministeerium kontrollib, kas toetuse andmise tingimused on täidetud.
6. Toetus määratakse, kui toetuse andmise tingimused on täidetud.
7. Sotsiaalministeerium sõlmib toetuse määramisel taotlejaga toetuse kasutamise lepingu (edaspidi leping). Täpsemad abikõlblikkuse, toetuse kasutamise ja väljamaksmise tingimused sätestatakse lepingus.
8. Sotsiaalministeerium edastab lepingu taotlejale allkirjastamiseks. Kui taotleja ei allkirjasta lepingut kümne tööpäeva jooksul selle kättesaamisest arvates, loetakse, et taotleja on toetusest loobunud.

Tegevuse elluviija: Sotsiaalministeerium.

Sihtrühm: 0–18-aastaste lastega pered ning laste või peredega töötavad spetsialistid .

Tegevus	Tegevuse uldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
Toetuste menetlemine, lepingute sõlmimine	2024–2028	01.01.2026–31.12.2026